

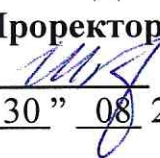
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“ 30 ” 08 2024 р.

БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійна програма:	“Бізнес та приватне підприємництво”
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доцент кафедри
управління та адміністрування

Тарас ВОРОБЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол №1 від 28.08.2024 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ
к.е.н, доцент кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПЕТРУНЧАК

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол №1 від 28.08.2024 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

e-mail	taras.vorobets@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	<u>205</u>
Посилання на сайт	<u>Воробець Тарас</u>
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни Фінанси використовуються державою як ефективний регулятор усіх сфер економічного життя суспільства. Дисципліна «Біржова діяльність» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо взаємозв'язків між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням, функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів.

Вивчаючи дисципліну «Біржова діяльність» студенти вивчають сукупність фінансових відносин, які відображають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту на макро- і мікрорівнях. Знання цих питань необхідні майбутньому спеціалісту, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві, розуміти сутність і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів і фінансів господарських одиниць, уміти розробляти й вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови фінансової політики держави. Вивчення теоретичних основ фінансових відносин дає змогу досить швидко опанувати зміни, які відбуваються у фінансовій практиці.

Мета Програма навчальної дисципліни передбачає формування теоретичних основ та практичних навичок з біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- сутність біржової діяльності;
- нормативно-правову базу та систему регулювання біржової діяльності;
- принципи організаційної діяльності бірж та механізм їх функціонування;
- особливості організації брокерської діяльності;
- технологію здійснення біржових операцій.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:¹

- користуватись біржовою інформацією для здійснення господарських операцій;
- організовувати взаємовідносини підприємства з біржами та брокерськими конторами;
- використовувати набуті теоретичні знання для самостійного аналізу показників ліквідності біржової торгівлі;
- визначати показники обсягів, динаміки, результативності та ефективності біржової діяльності;
- використовувати емпіричний та статистичний аналіз стану біржової торгівлі для обґрунтування стратегій зовнішньоекономічної діяльності на макро- та мікрорівнях при виході вітчизняних економічних суб'єктів на різні сегменти міжнародних товарних, фінансових, валютних ринків, фондових ринків;
- здійснювати біржові операції та визначати їх ефективність.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів знань з організації біржової діяльності; набуття практичних навичок з: організації торгівлі на біржі;

---

¹ поняття вміти і знати повинні співвідноситися з програмними результатами навчання

організації взаємовідносин з брокерськими конторами; використання біржової інформації для організації високоефективного виробництва та збуту продукції.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПІ “Бізнес та приватне підприємництво” (2024/2025)).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог	ПРН 1 Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	ПРН 5 Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 8 Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.
ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 11 Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	ПРН 14 Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	ПРН 15 Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.
ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.	ПРН 16 Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН 17 Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	ПРН 18 Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.
СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.	ПРН 19 Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.
СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	ПРН 20 Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.
СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	-

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно -правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	-
СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	-
СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	-
СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.	-
СК 10. Здатність до бізнес - планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.	-

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	6		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	42 (в годинах)	12 (в годинах)
	семінари, практичні	42 (в годинах)	12 (в годинах)
Самостійна робота		96 (в годинах)	156 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен (0,5)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни²:

Пререквізити	Постреквізити
Проектне фінансування	Управління продажами
Менеджмент	Інфраструктура ринку
Стратегія і тактика розвитку бізнесу	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Перелік тем лекційного матеріалу****Тема 1. Поняття біржі. Історія біржової справи (2 год.)**

Виникнення біржі, етимологія цього поняття. Риси біржової торгівлі. Сутність та основні риси біржі. Етапи еволюції біржової торгівлі.

Самостійне вивчення: причини виникнення бірж. Основні риси біржової торгівлі. Ф'ючерсна торгівля. [2, 6, 10].

Тема 2. Функції бірж і їх класифікація (2 год.)

Функції біржі. Класифікація бірж: товарні, фондові та валютні біржі. Різновиди бірж за видами укладених угод. Види бірж за принципом організації. Види бірж за формою участі відвідувачів у торгах. Види бірж за рівнем спеціалізації (номенклатурою товарів). Інші види бірж.

Самостійне вивчення: розроблення біржових контрактів. Біржовий арбітраж. Ціннісна функція біржі. Функція хеджування .[3, 8, 12].

Тема 3. Державне регулювання біржової діяльності в Україні (2 год.)

Історія та сучасний стан біржової діяльності в Україні. Державне регулювання діяльності бірж в Україні. Об'єднання бірж в асоціації. Національна асоціація бірж України (НАБУ).

Самостійне вивчення: Англійська модель біржі. Французька модель біржі. Східноєвропейська модель біржі. Американська модель біржі.[1, 7, 14].

Тема 4. Біржовий товар (4 год.)

Класифікація біржових товарів. Характеристики біржових товарів. Стандартизація біржових товарів. Фінансові інструменти як специфічний біржовий товар. Валюта як біржовий товар.

Самостійне вивчення: валютне котирування. Крос-курс. Основні та похідні цінні папери [5, 9, 15].

Тема 5. Види біржових договорів (4 год.)

Сутність біржових договорів (угод). Основні риси та класифікація біржових угод. Угоди з реальним товаром. Угоди без реального товару.

² тільки для обов'язкових дисциплін

Самостійне вивчення: форвардна угода. Прості угоди з премією. Складні угоди з премією. [4, 6, 13].

Тема 6. Біржове ціноутворення та котирування цін (4 год.)

Принципи формування цін на біржові товари. Спотова та ф'ючерсна ціна активу. Сутність і види біржового котирування цін. Організація та правила котирування цін. Методики котирування цін. Види цінових стратегій під час здійснення біржових операцій.

Самостійне вивчення: крива попиту товару на біржовому ринку. Чинники, що регулюють функцію попиту від ціни. Встановлення ціни рівноваги на біржі. [1, 9, 12].

Тема 7. Фундаментальний аналіз біржових цін та курсів: основні поняття (4 год.)

Фундаментальний аналіз біржових цін та курсів: основні поняття. Застосування фундаментального аналізу на фондових ринках. Технічний аналіз біржових цін і курсів. Порівняння технічного та фундаментального аналізу: проблема вибору.

Самостійне вивчення: етапи фундаментального аналізу. Спектр курсоутворюючих чинників ринку акцій. Біржовий індекс. Графік японських свічок. [4, 8, 11].

Тема 8. Організація і технологія біржової торгівлі (2 год.)

Організація біржової торгівлі. Технології біржової торгівлі. Сучасні технології біржової торгівлі. Біржова торгівля на вітчизняних товарних біржах.

Самостійне вивчення: голосові торги. Англійський аукціон. Простий голландський аукціон. Безперервний аукціон. [5, 7, 14].

Тема 9. Торговельно-посередницька діяльність і учасники біржових операцій (2 год.)

Сутність і види торговельно-посередницької діяльності. Управління біржею та учасники біржових торгів.

Самостійне вивчення: види торговельно-посередницької діяльності. Стаціонарна структура біржі. Спеціалізовані органи біржі. [5, 7, 14].

Тема 10. Товарні і товарно-сировинні біржі (2 год.)

Сутність поняття «товарна біржа». Функції товарної біржі. Класифікація товарних бірж. Характеристика товарних бірж України. Основні тенденції розвитку товарних бірж України та світу.

Самостійне вивчення: ознаками міжнародних товарних бірж. Класифікація товарних бірж. [5, 7, 14].

Тема 11. Аграрні біржі (2 год.)

Сутність поняття «аграрна біржа». Аналіз діяльності аграрних бірж України, проблеми та перспективи їх розвитку. Перспективи розвитку аграрних бірж України.

Самостійне вивчення: Концепцію розвитку біржового аграрного ринку [5, 7, 14].

Тема 12. Фондові біржі (4 год.)

Сутність понять «фондова біржа» та «фондовий ринок». Класифікація фондових бірж. Організаційні аспекти діяльності фондових бірж, її функції. Роль діяльності фондових бірж в економіці країни. Аналіз діяльності фондових бірж України, проблеми та перспективи їх розвитку.

Самостійне вивчення: основні функції фондового ринку. Організаційна структура фондових бірж [5, 7, 14].

Тема 13. Валютні біржі (4 год.)

Сутність понять «валюта», «валютна біржа», «валютний ринок». Валютний курс: сутність, види, чинники впливу. Валютні операції.

Самостійне вивчення: вплив змін валютного курсу на економіку країни. Валютні операції «spot». Строкові валютні угоди (форвардні, ф'ючерсні) .[5, 7, 14].

Тема 14. Біржові спекуляції: сутність і роль в економіці (4 год.)

Сутність біржової спекуляції. Державне регулювання спекуляцій. Види біржових спекулянтів. Відмінність інвестора від спекулянта. Інвестори проти спекулянтів.

Самостійне вивчення: критерії визначення спекулятивної операції. Поява біржового законодавства. «Бики» та «ведмеді» - типи спекулянтів. [5, 7, 14].

Зміст практичних занять

Тема 1. Поняття біржі. Історія біржової справи (2 год)

Заняття 1. Поняття біржі. Історія біржової справи (2 год.)

Економічна сутність біржі та біржової діяльності. Сутність понять «біржа» та «біржова діяльність». Класифікаційні ознаки бірж. Сутність фондової біржі. Сутність товарної біржі. Сутність валютної біржі.

Самостійне вивчення: сутність біржової торгівлі та історія її еволюції. Ринкові характеристики та відмінні особливості біржової торгівлі [3, 6, 12].

Тема 2. Функції бірж і їх класифікація (2 год)

Заняття 1. Функції бірж і їх класифікація (2 год.)

Класифікація бірж за роллю та місцем у міжнародній торгівлі. Класифікація бірж у відповідності до учасників. Класифікація бірж за принципом організації. Класифікація бірж за видом товару, що пропонується. Сутність понять «трейдер» та «трейдинг».

Самостійне вивчення: виникнення та етапи еволюції біржової торгівлі [4, 7, 13].

Тема 3. Державне регулювання біржової діяльності в Україні (2 год)

Заняття 1. Державне регулювання біржової діяльності в Україні (2 год.)

Основні задачі Національної асоціації бірж України. Головні етапи розвитку біржового ринку України. Наведіть перелік функціонуючих бірж України. Внутрішньобіржові нормативні акти. Сутність регулювання біржової діяльності. Органи державного регулювання біржового ринку України. Державне регулювання біржової діяльності.

Самостійне вивчення: історичний досвід та умови відродження в Україні біржової торгівлі [1, 9, 15].

Тема 4. Біржовий товар (4 год)

Заняття 1. Особливості біржового товару (2 год.)

Особливості біржового товару. Речовий товар як біржовий товар. Сутність біржового товару та класи біржових товарів. Характерні риси речового біржового товару.

Самостійне вивчення: стандартизація та сертифікація товару в біржовій практиці. [5, 8, 11].

Заняття 2. Фінансові інструменти (2 год.)

Цінні папери як біржовий товар. Валюта як біржовий товар. Властивості цінного паперу. Класи цінних паперів. Взаємозв'язок ризикованості цінних паперів та їх доходності.

Самостійне вивчення: класифікація біржових товарів. Стандартизація біржових товарів. [5, 8, 11].

Тема 5. Види біржових договорів (4 год)

Заняття 1. Біржова угода: сутність та зміст (2 год.)

Сутність і зміст біржової угоди. Етапи біржової угоди. Угода з реальним товаром. Обов'язкові параметри при укладанні угод.

Самостійне вивчення: сутність затверджених та незатверджених угод [4, 8, 14].

Заняття 2. Класифікація біржових угод (2 год.)

Угода без реального товару (угода з правами на товар). Форвардні угоди. Класифікація угод з реальним товаром залежно від термінів поставки.

Самостійне вивчення: ф'ючерсні угоди. Опціонні угоди. [5, 8, 11].

Тема 6. Біржове ціноутворення та котирування цін (4 год)

Заняття 1. Сутність та значення біржового котирування цін (2 год.)

Біржове котирування цін. Офіційне і неофіційне (довідкове) котирування. Біржова заявка (ордер). Класифікація біржових заявок (ордерів) за типом виконання.

Самостійне вивчення: способи котирування цін [2, 6, 14].

Заняття 2. Особливості біржових котирувань. (2 год.)

Методики розрахунку довідкової ціни. Сутність та особливості біржової кон'юнктури. Біржовий бюлетень та інформація, яка в ньому міститься.

Самостійне вивчення: інструкції клієнта брокеру на купівлю або продаж активу. [5, 8, 11].

Тема 7. Прогнозування стану біржової кон'юнктури: фундаментальний і технічний аналіз (4 год)

Заняття 1. Фундаментальний аналіз (2 год.)

Поняття фундаментального аналізу. Використання макроекономічних індикаторів у фундаментальному аналізі. Рівні фундаментального аналізу.

Самостійне вивчення: відмінності технічного та фундаментального аналізу. Використання фундаментального аналізу фінансовими аналітиками. [2, 8, 15].

Заняття 2. Технічний аналіз (2 год.)

Постулати технічного аналізу. Графічні методи технічного аналізу. Застосування «барів» та «японських свічок» у технічному аналізі. Фігури технічного аналізу.

Самостійне вивчення: тренди. Лінії тренду та трендові канали. Підтримка та спротив тренду [5, 8, 11].

Тема 8. Організація і технологія біржової торгівлі (2 год)

Заняття 1. Організація і технологія біржової торгівлі (2 год.)

Правила біржової торгівлі. Процес біржової торгівлі. Порядок виставлення товарів на біржові торги і їх зняття. Лістинг і делістинг цінних паперів. Поняття та сутність «біржової ями». Інтернет-трейдинг та його особливості. Порядок виставлення і зняття товарів з біржових торгів.

Самостійне вивчення: процедура лістингу на біржі. Особливості делістингу цінних паперів [2, 8, 15].

Тема 9. Торговельно-посередницька діяльність і учасники біржових операцій (2 год)

Заняття 1. Торговельно-посередницька діяльність і учасники біржових операцій (2 год.)

Форми взаємовідносин бірж з учасниками торгів. Сутність акціонерно-пайової форми взаємовідносин бірж з учасниками торгів. Особливості та відмінності брокерської та комісійної форм взаємовідносин бірж з учасниками торгів. Форми взаємовідносин окремих брокерів або брокерських фірм і контор з клієнтами. Сутність та значення брокерської фірми у біржовій діяльності. Сутність та особливості договору на брокерське обслуговування.

Самостійне вивчення: сутність та особливості договору-доручення. Брокер: економічна сутність на біржових торгах, повноваження, особливості діяльності. [2, 8, 15].

Тема 10. Товарні і товарно-сировинні біржі (2 год)

Заняття 1. Товарні і товарно-сировинні біржі (2 год.)

Основні риси товарної біржі в Україні. Специфіка роботи сучасної товарної біржі у світі. Важливість товарної біржі для економіки. Переваги товарної біржі для її учасників. Права та зобов'язання товарної біржі в Україні.

Самостійне вивчення: особливості ліцензування товарної біржі в Україні. Засновники та члени товарної біржі в Україні. Особливості заснування товарних бірж в Україні. [2, 8, 15].

Тема 11. Аграрні біржі (2 год)

Заняття 1. Аграрні біржі (2 год.)

Страховання як метод управління ризиком, його роль у ринковій економіці. Критерії поділу ризиків. Вимоги до ризиків, що приймаються на страхування. Методи аналізу ризиків у страхуванні.

Самостійне вивчення: форми та зміст політики управління ризиками. Тактичні заходи з управління ризиком. Система стратегічних цілей управління ризиком. Етапи побудови та характеристика структурних елементів комплексної системи ризик-менеджменту на підприємстві [2, 8, 15].

Тема 12. Фондові біржі (4 год)

Заняття 1. Учасники фондового ринку та класифікація цінних паперів. (2 год.)

Особливості функціонування фондової біржі в Україні. Тенденції розвитку сучасного фондового ринку. Класифікація цінних паперів. Учасники фондового ринку.

Самостійне вивчення: основні функції фондової біржі [2, 8, 15].

Заняття 2. Фондові індекси (2 год.)

Сутність фондових індексів та методики їх обчислення. Відмінності фондових індексів від середніх величин. Найбільш відомі світові фондові індекси.

Самостійне Українські фондові індекси. [5, 8, 11].

Тема 13. Валютні біржі (4 год)

Заняття 1. Сутність валютного ринку (2 год.)

Валютний ринок. Валютна біржа як учасник валютного ринку України. Сутність валютної біржі. Основні види валютних операцій за умовами проведення відповідно до українського законодавства. Форекс та валютна біржа: відмінні риси.

Самостійне вивчення: типи трейдерських стратегій на криптовалютній біржі. [2, 8, 15].

Заняття 2. Криптовалютна біржа та криптотрейдинг. (2 год.)

Особливості криптовалюти. Криптовалютна біржа та особливості її роботи. Аналіз та оцінка криптовалютних трендів.

Самостійне вивчення: законодавчо-правові особливості криптотрейдингу в Україні. [5, 8, 11].

Тема 14. Біржові спекуляції: сутність і роль в економіці (4 год)

Заняття 1. Особливості біржової спекуляції (2 год.)

Поняття біржових спекуляцій. Різниця між спекуляціями та інвестиціями.

Самостійне вивчення: біржові спекуляції на різниці в цінах [2, 8, 15].

Заняття 2. Сутність хеджування та його різновиди. (2 год.)

Сутність хеджування та його різновиди. Біржове страхування від несприятливої зміни ціни. Механізм хеджування.

Самостійне вивчення: хеджування в управлінні ціновими ризиками [5, 8, 11].

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

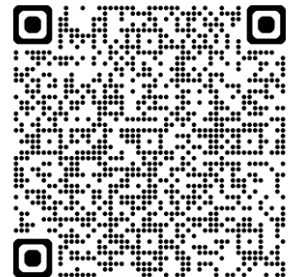
Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	156
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	50
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	-
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	30	-
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	26	106

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:³

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

³ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу» здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

«Положення про академічну доброчесність» закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

«Положення про академічну доброчесність» визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за

[покликанням](#).⁴ “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

б) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).⁵

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання^б	<u>Метод навчання</u>	Метод оцінювання
ПРН 1 Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	Лекція, демонстрування, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення,	Поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль,

⁴ визначається політика використання ІІІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

⁵ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перезарахування

^б для вибіркових навчальних дисциплін вказується результат навчання

<p>ПРН 2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p>	<p>конкретизація, дослідницький, інтерактивні методи (кейсметод, банк ідей, мозковий штурм, ділові ігри, бесіда-діалог)</p>	<p>екзамен</p>
<p>ПРН 5 Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p>		
<p>ПРН 8 Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p>		
<p>ПРН 11 Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p>		
<p>ПРН 14 Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p>		
<p>ПРН 15 Оцінювати характеристики товарів і</p>		

<p>послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.</p>		
<p>ПРН 16 Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.</p>		
<p>ПРН 17 Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.</p>		
<p>ПРН 18 Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.</p>		
<p>ПРН 19 Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.</p>		
<p>ПРН 20 Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових</p>		

структур з урахуванням ризиків.		
---------------------------------	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи⁷

(в разі потреби - розділити за семестрами)

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁸

Критерії оцінювання:

⁷ зміст редагується залежно від наповнення дисципліни

⁸ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24

бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁹

Основна література

1. Рамський А.Ю., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.
2. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. та ін.; за заг. ред. С.С. Арутюнян, М.І. Іоргачова. – Харків: «Діса плюс», 2020. – 312 с.
3. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях : навч. посіб. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. — 228 с.
4. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності : підручник / Д. О. Приходько. — Харків : ФОП Бровін О.В., 2021. – 280 с.

⁹ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65, від 4.03. 2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

5. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 309 с.

Додаткова література

6. Краус К.М. Електронна комерція та Інтернет-торгівля: навчально-методичний посібник. / К. М. Краус, Н. М. Краус, О. В. Манжура. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2021. – 454 с.

7. Касьянова Н.В., Кочетков В.М. та ін. Міжнародна фінансова система: підручник. Київ, 2023. 307 с.

8. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / Н. Р. Слав'юк, С. В. Глущенко. – Київ : НаУКМА, 2022. – 206 с.

9. Трусова Н. В., Нестеренко С. А., Якушева І. Є. Фінансовий ринок: навч. Посібн. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.

10. Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій: монографія / за наук. ред. д.е.н., професора С. В. Онишко. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. 686 с.

Електронні інформаційні ресурси

11. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>

12. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>

13. Офіційний веб-сайт Національного банку України <http://www.bank.gov.ua>

14. Офіційний веб-сайт Національного інституту стратегічних досліджень при президентові України <http://www.niss.gov.ua>

15. Офіційний веб-сайт Національного порталу відкритих даних <http://www.data.gov.ua/>